

SZKOŁA PODSTAWOWA nr 72

im. Teofila Lenartowicza

30-224 Kraków Al. Modrzewiowa 23

tel./fax (012) 425-19-67 e-mail: sp72@edukonekt.pl

NIP 677-21-86-924

Regon 000699282

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI I INNYCH PRACOWNIKÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ Nr 72 w Krakowie

**W SYTUACJACH ZAGROŻEŃ MOGĄCYCH
WYSTĘPOWAĆ W SZKOLE**

ORAZ

**W TRUDNYCH SYTUACJACH
WYCHOWAWCZYCH**

Renata Wiewióra

Przewodnicząca Zespołu do Spraw Bezpieczeństwa

WSTĘP

Ustawy i rozporządzenia dające podstawę prawną do działań profilaktycznych:

- Kodeks Postępowania Karnego
- Kodeks Postępowania Cywilnego
- Ustawa z dn. 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z dnia 12 listopada 1982r.)
- Ustawa o ochronie zdrowia publicznego z dnia 19 sierpnia 1994r. (Dz.. U. Nr 111 poz. 535)
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 tekst ost. zm. 2002.06.25, Dz. U. o 02.84.763)
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 24 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 75, poz. 468)
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o policji
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Sportu z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem
- Ustawa z dnia 24.04.1997 o przeciwdziałaniu narkomanii
- Karta Nauczyciela

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady postępowania policji z nieletnimi sprawcami czynów karalnych jest Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Policja zgodnie z art. 37 ustawy, w wypadkach nie cierpiących zwłoki zbiera i utrwała dowody czynów karalnych, w razie potrzeby dokonuje ujęcia nieletniego, a także wykonuje czynności zalecone przez sędziego rodzinnego.

Dokumentem wewnętrznym uściślającym te zasady jest Zarządzenie nr 15/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 roku w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.

Do podejmowania działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych w szkole zobowiązuje Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. W myśl tego dokumentu szkoły i placówki podejmują działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i policji w sytuacjach kryzysowych, w szczególności, gdy dzieci i młodzież używają, posiadają lub rozprowadzają środki odurzające.

W rozporządzeniu § 10 zobowiązuje szkoły i placówki do opracowania, strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych, wobec dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.

Definicja zachowania agresywnego i przemocowego

W psychologii **agresja** oznacza „działanie skierowane przeciwko osobom lub przedmiotom, wywołującym u jednostki niezadowolenie lub gniew”.¹

Agresja może występować w postaci fizycznej lub słownej, może przejawiać się w formie bezpośredniej – skierowanej na osobę lub rzecz wywołującą uczucie wrogości i w formie przemieszczonej – skierowanej na obiekt zastępczy.

Wśród naukowców zajmujących się zjawiskiem agresji nie ma zgodności na temat jej źródeł.

Do dziś nie został bowiem rozstrzygnięty spór o to, czy ma ona charakter wrodzony, czy nabyty. Ch.N.Cofer i M.H. Appley wyróżniają cztery koncepcje dotyczące źródeł agresji. Według jednej z nich agresja jest instynktem. Druga ujmuje ją jako reakcję na frustrację, trzecia traktuje jako nabyty popęd, a czwarta uznaje zachowania agresywne jako wyuczone przez wzmacnianie.²

Pojęć agresja i przemoc niejednokrotnie używa się zamiennie. Definicje przemocy zawierają trzy podstawowe kryteria: rodzaj zachowania, intencje i skutki.

Przemoc – to zachowania agresywne i jednocześnie destruktywne w stosunku do innej osoby lub grupy osób, /.../ w wyniku których inne osoby ponoszą uszczerbek na ciele lub w zakresie funkcji psychicznych.³

Jest to bezpośrednie oddziaływanie jednego człowieka na drugiego w celu zmuszenia go, wbrew jego woli, do zmiany zachowań, zmiany systemu wartości bądź poglądów w jakiejś sprawie.

Działanie takie stwarza sytuacje zagrażające bezpieczeństwu fizycznemu lub psychicznemu.

Przemoc powstaje zwykle na podłożu emocjonalnym, ale czasem jest działaniem ściśle i dokładnie zaplanowanym zarówno pod kątem doboru ofiar, zastosowanych form przemocy, a także celów, które napastnik zamierza osiągnąć.

Według J. Mellibrudy **przemoc jest zawsze intencjonalna**, narusza prawa i dobra osobiste jednostki, zawsze powoduje szkody.

Przemoc ma tendencje do powtarzania się, jest często rozpaczliwym zagłuszeniem poczucia niemocy.

Za przemoc odpowiedzialny jest sprawca, bez względu na to, co zrobiła ofiara. Niektóre przejawy grożenia przemocą są w istocie aktami przemocy.⁴

Czynniki ryzyka wystąpienia zachowań agresywnych i przemocowych mogą tkwić w środowisku rodzinnym, szkolnym lub w grupie rówieśniczej. Zachowania tego typu mogą być również generowane przez środki masowego komunikowania czy gry komputerowe albo wynikać z cech osobowych jednostki.

¹ Surzykiewicz J. „, Agresja i przemoc w szkole”, CMPPP, Warszawa 2000, str. 13.

² .Grochulska J. „Reedukacja dzieci agresywnych”, Warszawa 1982, s.6-7.

³ Kmiecik – Baran K. „Młodzież i przemoc”, *Przegląd Oświatowy*, Gdańsk 2000, str. 72.

⁴ Mellibruda J. „Oblicza przemocy”, *Remedium* XII 1993 .

W opracowanych procedurach przyjęto następujące sformułowania i definicje:

Przez zachowanie agresywne rozumie się następujące zachowania:

- celowe popychanie, kopanie,
- bójki,
- stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia własnego i innych – posiadanie niebezpiecznych przedmiotów (środki pirotechniczne, łańcuchy, noże, zapalniczki, kije, itp.), używanie ognia na terenie szkoły, posiadanie niebezpiecznych substancji,
- wulgarne zachowanie, lekceważący i arogancki stosunek do uczniów i pracowników szkoły,
- nierespektowanie zarządzeń obowiązujących na terenie szkoły,
- wymuszanie, zastraszanie, podżeganie do bójek, wyzywanie,
- dewastowanie mienia szkolnego i cudzej własności, itp.

Przez zachowanie przemocowe rozumie się:

- powtarzające się dręczenie psychiczne i fizyczne,
- ciągłe zastraszanie,
- zjawisko „fali” i mobbingu,
- powtarzające się pobicia, wyzywania, itp.

**RAMOWA STRUKTURA DZIAŁAŃ W SYTUACJACH ZAGROŻEŃ MOGĄCYCH
WYSTĘPOWAĆ W SZKOLE ORAZ W TRUDNYCH SYTUACJACH
WYCHOWAWCZYCH**

ZDARZENIE WYMAGAJACE INTERWENCJI

STOPIEŃ DZIAŁAŃ	OSOBA INTERWENIUJĄCA	OSOBY I INSTYTUCJE POWIADAMIANE
I STOPIEŃ	<u>PRACOWNIK SZKOŁY</u> ↓	<u>WYCHOWAWCA</u> PEDAGOG INNY NAUCZYCIEL DYREKTOR
II STOPIEŃ	<u>WYCHOWAWCA</u> ↓	<u>PEDAGOG SZKOLNY</u> <u>DYREKTOR</u> <u>RODZICE</u> POLICJA SĄD INNE INSTYTUCJE
III STOPIEŃ	<u>PEDAGOG SZKOLNY</u> ↓	<u>DYREKTOR SZKOŁY</u> RODZICE POLICJA SĄD INNE INSTYTUCJE
IV STOPIEŃ	<u>DYREKTOR SZKOŁY</u> ↓	RODZICE POLICJA SĄD INNE INSTYTUCJE

WYKAZ PROCEDUR

- I. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów.
 1. Procedura zachowania się w przypadku czynu o stosunkowo niskiej szkodliwości (np. popchnięcie, kopnięcie, wyzywanie, plucie, zniszczenie mienia szkolnego lub cudzej własności o drobnej wartości, itp.).
 2. Procedura zachowania się w przypadku czynu o dużej szkodliwości (np. stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia swojego lub innych, uszkodzenia ciała, dewastacja mienia szkolnego lub cudzej własności o znacznej wartości, czyn karalny, itp.).
- II. Procedura postępowania w przypadku kradzieży.
- III. Postępowanie w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia. (wyzwiska, szarpanie, uderzenia, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia – z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych).
- IV. Procedura postępowania w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego, urządzeń multimedialnych do gier, odtwarzaczy typu mp w czasie zajęć lekcyjnych.
- V. Postępowanie w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgarne zachowania w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacer po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela, itp.).
- VI. Postępowanie w sytuacji posiadania przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły (ostre narzędzia np. nóż, żyletka, kastet itp.). Postępowanie w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk. Postępowanie wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego.
- VII. Postępowanie w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie karteczek, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły).
- VIII. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, pali papierosy, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia (narkotyki, leki, środki odurzające, itp.), uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o zagrożeniu demoralizacją lub podejmuje działania zakazane prawem. Postępowanie w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia na terenie szkoły.
- IX. Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.
- X. Postępowanie w sytuacji znalezienia na terenie szkoły substancji przypominającej wyglądem narkotyk.
- XI. Postępowanie w sytuacji wagarów ucznia.
- XII. Postępowanie w sytuacji wypadku w szkole lub na terenie szkoły.

I. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów

W każdym przypadku, gdy uczeń jest świadkiem wypadku, pobicia, agresywnego zachowania, kradzieży lub niszczenia mienia, bądź innego zdarzenia sprzecznego z normami i zasadami obowiązującymi na terenie szkoły natychmiast zgłasza zaistnienie danego faktu najbliższej znajdującej się osobie dorosłej, najlepiej pracownikowi szkoły, który postępuje zgodnie z poniższą procedurą.

W sytuacjach objętych procedurami uczeń ma obowiązek podporządkować się poleceniom wszystkich pracowników szkoły.

1. Procedura zachowania się w przypadku czynu o stosunkowo niskiej szkodliwości, np.:

- **popchnięcie, kopnięcie, wyzywanie, plucie,**
- **zniszczenie mienia szkolnego lub cudzej własności o drobnej wartości, itp.**

Pracownik szkoły

1. **Zdecydowanie i stanowczo**, bez wdawania się w dyskusję, całkowicie **przerywa negatywne zachowanie** sprawcy wobec ofiary lub mienia szkolnego czy cudzej własności.
2. **Rozdziela strony.**
3. **Ustala granice:** nie dopuszcza do przejawów agresji wobec siebie, jako osoby interweniującej.
4. **Ocenia zagrożenia i podejmuje interwencję** w stosunku do uczestników zajścia, zarówno poszkodowanego, sprawcy, jak i świadków zdarzenia:
 - **ocenia stan osoby poszkodowanej**, w razie możliwości zapewnienia opieki pielęgniarki szkolnej, a przypadku jej nieobecności udziela uczniowi poszkodowanemu pierwszej pomocy (jeżeli takiej wymaga),
 - **w przypadku dewastacji mienia szkolnego zabezpiecza miejsce zdarzenia**, by nie stanowiło zagrożenia,
 - **ocenia stan zniszczeń** mienia szkolnego bądź własności prywatnej,
 - **przeprowadza rozmowę** wyjaśniającą z uczniami uczestnikami zajścia,
 - **zwraca uwagę sprawcy** na jego niewłaściwe zachowanie.
5. **Zgłasza** zaistniałe zdarzenie **wychowawcy klasy**, a w razie jego nieobecności pedagogowi szkolnemu, ewentualnie dyrektorowi szkoły.

Wychowawca

6. **Przeprowadza rozmowę** (a w razie jego nieobecności pedagog szkolny, który zobowiązany jest poinformować później o jej treści i podjętych działaniach wychowawcę i dyrektora szkoły) z uczestnikami zajścia, celem ustalenia przyczyn i wyjaśnienia okoliczności zdarzenia.
7. **Nakłada** na sprawcę **karę** przewidzianą w statucie szkoły.
8. W przypadku, gdy przewinienie skierowane było przeciwko drugiemu człowiekowi, jego mieniu lub mieniu szkoły **ustala** z sprawcą formy **zadośćuczynienia**.
9. **Zamieszcza notatkę** o zaistniałym zdarzeniu w „Zeszycie uwag” i podejmuje decyzję o formie poinformowania rodziców ucznia.
10. **Informuje rodziców** (rodzic potwierdza podpisem przyjęcie do wiadomości informacji o zdarzeniu).
11. **Gdy dane zdarzenia** lub podobne **powtórzą się więcej niż 3 razy** wychowawca **wzywa rodziców/opiekunów** do szkoły i **informuje pedagoga szkolnego** o zaistnieniu trudności wychowawczych z uczniem.

Pedagog szkolny

12. Podejmuje działania zgodnie ze swoim kompetencjami, w sytuacji gdy interwencje wychowawcy nie przyniosły pozytywnego skutku.

2. Procedura zachowania się w przypadku czynu o dużej szkodliwości, np.:

- **stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia swojego lub innych,**
- **uszkodzenia ciała,**
- **dewastacja mienia szkolnego lub cudzej własności o znacznej wartości, itp.,**
- **czyn karalny.**

Pracownik szkoły

1. **Zdecydowanie** i stanowczo, bez wdawania się w dyskusję, **całkowicie przerywa negatywne zachowania** sprawcy.
2. W sytuacji bezpośredniego kontaktu fizycznego **rozdziela strony**.
3. **Ustala granice**: nie dopuszcza do przejawów agresji wobec siebie, jako osoby interweniującej.
4. **Ocenia zagrożenia** i **podejmuje dalszą interwencję** zależnie od dokonanej oceny sytuacji:
 - **ocenia stan osoby poszkodowanej**, w razie konieczności zapewnienia opieki pielęgniarki szkolnej, a przypadku jej nieobecności **udziela** uczniowi poszkodowanemu **pierwszej pomocy**, zabezpiecza miejsce zdarzenia,
 - **w przypadku dewastacji mienia szkolnego zabezpiecza miejsce zdarzenia**, by nie stanowiło zagrożenia,
 - **ocenia stan zniszczeń** mienia szkolnego bądź własności prywatnej,
 - **przekazuje informację** o zdarzeniu **do sekretariatu i dyrektora szkoły**,
 - **przeprowadza rozmowę** wyjaśniającą z uczestnikami i świadkami zajścia mającą na celu ustalenie sprawcy bądź sprawców zdarzenia.
5. **Informuje wychowawcę** o zaistniałym zdarzeniu i podjętych działaniach (w przypadku jego nieobecności informuje pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły).
6. **Sporządza notatkę** opisującą przebieg zdarzenia i podjęte działania, **przekazuje ją pedagogowi szkolnemu**.

Sekretarz szkoły

7. **W razie konieczności wzywa pogotowie ratunkowe** o czym niezwłocznie informuje rodziców poszkodowanego.

Wychowawca

8. **Przeprowadza rozmowę z uczestnikami i świadkami zajścia**, celem ustalenia przyczyn i wyjaśnienia okoliczności zdarzenia (w razie jego nieobecności działania te podejmuje pedagog szkolny, informując o nich później wychowawcę).
9. **Przeprowadza rozmowę indywidualną ze sprawcą zdarzenia**, informuje go o poważnym naruszeniu obowiązujących zasad i o dalszym toku postępowania.
10. **Powiadamia** (pisemnie, bądź telefonicznie) **rodziców/ opiekunów poszkodowanego ucznia**.
11. **Wzywa do szkoły rodziców sprawcy** zdarzenia.
12. **Informuje pedagoga** szkolnego o zaistniałym zdarzeniu, poczynionych ustaleniach i podjętych działaniach.
13. **Sporządza notatkę** opisującą przebieg zdarzenia i podjęte działania, **przekazuje ją pedagogowi szkolnemu**.
14. **Prowadzi spotkanie** z udziałem pedagoga, sprawcy i jego rodziców:

- **nakłada na sprawcę karę** przewidzianą w statucie szkoły,
- w przypadku, gdy agresja skierowana jest przeciwko drugiemu człowiekowi, **ustala** wraz z uczestnikami spotkania **formy zadośćuczynienia**,
- w przypadku, gdy agresja skierowana jest na przedmioty, które w jej wyniku uległy zniszczeniu, wychowawca wraz z uczestnikami spotkania **ustala, w jaki sposób uczeń może naprawić (zminimalizować) efekty swojego działania.**

15. **Egzekwuje wykonanie** podjętych **postanowień.**

16. **Obejmuje ucznia specjalnym nadzorem i opieką.**

Pedagog szkolny

17. **Ustala okoliczności** zdarzenia, weryfikuje uzyskane informacje.

18. W przypadku poważnego wykroczenia, dużej szkody materialnej:

- obligatoryjnie **informuje pisemnie policję i/lub sąd** o zaistniałym zdarzeniu,
- wszczyna procedury prawne mające na celu wyciągnięcie konsekwencji (w tym materialnych lub odpracowanie szkody) wobec rodziców sprawcy.

19. **Uczestniczy w spotkaniu wychowawcy z rodzicami i sprawcą** zdarzenia, ewentualnie również z przedstawicielami policji.

20. **Obejmuje ucznia** specjalnym **nadzorem i opieką** zgodnie ze swoimi kompetencjami.

21. W przypadku powtarzania się niebezpiecznych zachowań **zwołuje Komisję Wychowawczą.**

Dyrektor szkoły

22. **Monitoruje działania** podejmowane przez **pracowników** szkoły.

23. **Wymierza kary** statutowe.

24. **Uczestniczy w Komisji Wychowawczej.**

25. **Reprezentuje szkołę** w kontaktach z instytucjami zewnętrznymi.

Uwaga:

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat szkoła zawiadamia policję lub sąd rodzinny.

II. Procedura postępowania w przypadku kradzieży

- **drobna kradzież (przywłaszczenie mienia o niewielkiej wartości)**

Gdy znany jest sprawca kradzieży lub przywłaszczenia:

Pracownik szkoły

1. **Powiadamia wychowawcę ucznia** o podejrzeniu lub o fakcie kradzieży.

2. **Przekazuje pedagogowi szkolnemu notatkę** informującą o kradzieży, ewentualnie o podjętych przez siebie działaniach.

Wychowawca

3. **Przeprowadza rozmowę** (a w razie jego nieobecności pedagog szkolny, który zobowiązany jest poinformować później o jej treści i podjętych działaniach wychowawcę i dyrektora szkoły) z uczniem lub uczniami zamieszkanymi w sprawę kradzieży, celem ustalenia przyczyn i wyjaśnienia okoliczności zdarzenia.

4. **Zobowiązuje ucznia do oddania skradzionej rzeczy** ewentualnie **do pokrycia kosztów** skradzionego przedmiotu.
5. **Nakłada** na sprawcę **karę** przewidzianą w statucie szkoły.
6. **Zamieszcza notatkę** o zaistniałym zdarzeniu w „Zeszycie uwag” i podejmuje decyzję o formie poinformowania rodziców ucznia.
7. **Informuje rodziców** (rodzic potwierdza podpisem przyjęcie do wiadomości informacji o zdarzeniu).
8. **Informuje pedagoga szkolnego** (sporządza stosowną notatkę opisującą zachowanie ucznia lub uczniów i podjęte przez siebie działania).
9. **Gdy dane zdarzenie** lub podobne **powtórzy się** wychowawca obligatoryjnie **wzywa** do szkoły **rodziców/opiekunów** ucznia i **informuje pedagoga szkolnego** o braku poprawy w zachowaniu ucznia.
- 10.

Pedagog szkolny

11. Podejmuje działania zgodnie ze swoim kompetencjami, w sytuacji gdy interwencje wychowawcy nie przyniosły pozytywnego skutku.

- **kradzież mienia o znacznej wartości**

Gdy znany jest sprawca kradzieży:

Pracownik szkoły

1. **Powiadamia wychowawcę ucznia** o podejrzeniu lub o fakcie kradzieży.
2. **Sporządza notatkę** opisującą przebieg zdarzenia i podjęte działania, **przekazuje ją** **pedagogowi szkolnemu**.

Wychowawca

3. **Przeprowadza rozmowę** (a w razie jego nieobecności pedagog szkolny, który zobowiązany jest poinformować później o jej treści i podjętych działaniach wychowawcę i dyrektora szkoły) z uczniem lub uczniami zamieszkanymi w sprawę kradzieży, celem ustalenia osób winnych, wyjaśnienia przyczyn i okoliczności zdarzenia.
4. **Informuje sprawcę kradzieży** o poważnym naruszeniu obowiązujących zasad i o **dalszym toku postępowania**.
5. **Zobowiązuje ucznia do oddania skradzionej rzeczy** ewentualnie **do pokrycia kosztów** skradzionego przedmiotu.
6. **Wzywa do szkoły rodziców sprawcy** zdarzenia.
7. **Informuje pedagoga szkolnego** o zaistniałym zdarzeniu, poczynionych ustaleniach i podjętych działaniach.
8. **Sporządza notatkę** opisującą przebieg zdarzenia i podjęte działania, **przekazuje ją** **pedagogowi szkolnemu**
9. **Prowadzi spotkanie** z udziałem pedagoga, sprawcy i jego rodziców:
 - **nakłada na sprawcę karę** przewidzianą w statucie szkoły,
 - **ustala** wraz z uczestnikami spotkania **formy zadośćuczynienia** (zwrot skradzionej rzeczy, ewentualne pokrycie kosztów skradzionego przedmiotu, przeprosiny),
10. **Egzekwuje wykonanie** podjętych **postanowień**.
11. **Obejmuje ucznia specjalnym nadzorem i opieką**.

Pedagog szkolny

12. **Ustala okoliczności** zdarzenia, weryfikuje uzyskane informacje.

13. W przypadku poważnego wykroczenia, dużej szkody materialnej, odmowy współpracy rodziców ucznia:

- obligatoryjnie **informuje pisemnie policję i/lub sąd** o zaistniałym zdarzeniu,
- wszczyna procedury prawne mające na celu wyciągnięcie konsekwencji (w tym materialnych lub odpracowanie szkody) wobec rodziców sprawcy,
- dalszy tok postępowania prowadzi policja.

14. **Uczestniczy w spotkaniu wychowawcy z rodzicami i sprawcą** zdarzenia, ewentualnie również z przedstawicielami policji.

15. **Obejmuje ucznia specjalnym nadzorem i opieką** zgodnie ze swoimi kompetencjami.

16. W przypadku powtarzania się niebezpiecznych zachowań **zwołuje Komisję Wychowawczą**.

Dyrektor szkoły

17. **Monitoruje działania** podejmowane przez **pracowników** szkoły.

18. **Wymierza kary** statutowe.

19. **Uczestniczy w Komisji Wychowawczej**.

20. **Reprezentuje szkołę** w kontaktach z instytucjami zewnętrznymi.

Gdy nie znany jest sprawca kradzieży:

Jeżeli na terenie szkoły doszło do kradzieży mienia o znacznej wartości niezwłocznie przez dyrektora szkoły powiadamiana jest policja, która zobowiązana jest podjąć działania w myśl obowiązujących ją procedur.

III. Postępowanie w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia (wyzwiska, szarpanie, uderzenia, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia – z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych)

Dyrektor szkoły

1. Na wniosek ucznia lub pracownika szkoły lub rodzica, dyrekcja szkoły **przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające** ze stronami konfliktu.

2. W przypadku potwierdzenia się zarzutów:

- dyrektor szkoły **podejmuje postępowania dyscyplinarne** wobec pracownika,
- **powiadamia odpowiednie organy** zgodnie z Ustawą z dn. 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela.

IV. Procedura postępowania w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego, urządzeń multimedialnych do gier i odtwarzaczy typu mp w czasie zajęć lekcyjnych

1. **Uczeń nie może używać telefonu komórkowego, urządzeń multimedialnych do gier i odtwarzaczy typu mp w czasie zajęć lekcyjnych** (w tym apeli). Może korzystać z nich w czasie przerw i zajęć świetlicowych (za zgodą nauczycieli świetlicy).
2. **Uczeń może użyć telefonu komórkowego w czasie zajęć lekcyjnych tylko za zgodą nauczyciela, w pilnych sytuacjach wymagających kontaktu z rodzicem.**
3. **W przypadku używania** przez ucznia telefonu komórkowego lub urządzeń multimedialnych do gier czy odtwarzaczy typu mp w czasie zajęć lekcyjnych i bez zgody nauczyciela, **każdy pracownik szkoły ma prawo odebrać uczniowi wymienione urządzenia.**
4. **Osoba, która odebrała** wyżej wymienione **urządzenia przekazuje je wychowawcy klasy** lub pedagogowi szkolnemu **do depozytu.**

5. Zatrzymane w depozycie **urządzenia może odebrać jedynie rodzic** lub prawny opiekun ucznia, **poinformowany pisemnie lub telefonicznie** przez wychowawcę klasy.
6. **Uczeń**, któremu odebrano wymienione wyżej urządzenia **otrzymuje odpowiedni wpis w dzienniku uwag**.
7. W przypadku, **gdy uczeń** używający wyżej wymienionych urządzeń w czasie zajęć lekcyjnych **nie odda ich pracownikowi szkoły**, mimo że zostanie o to przez niego poproszony, **otrzymuje od wychowawcy klasy karę zgodnie ze statutem szkoły**.

V. Postępowanie w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgarne zachowania w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela)

Nauczyciel

1. **Słownie zwraca uwagę** uczniowi lub uczniom na ich niewłaściwe postępowanie.
2. **Próbuje uspokoić sytuację w klasie:**
 - w przypadku **konfliktu między uczniami – rozdziela strony**,
 - **informuje o dalszych konsekwencjach** nieodpowiedniego zachowania,
 - **w przypadku braku reakcji** ze strony uczniów i **niemożności prowadzenia zajęć wzywa** przez przewodniczącego klasy **pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły**.
3. **Dokonuje odpowiedniego wpisu do Kart uwag i Zeszytu uwag**.
4. **Powiadamia wychowawcę klasy**.

Wychowawca

5. **Rozmawia z uczestnikami zajęcia**, zwraca uwagę na niewłaściwe zachowanie i dalsze konsekwencje ich postępowania.
6. **Dokonuje oceny zachowania** uczniów zgodnie ze Statutem szkoły i **podejmuje stosowne działania:**
 - **powiadamia rodziców** o niewłaściwym zachowaniu ich dzieci,
 - **w przypadku powtarzania się podobnych zachowań uczniów – informuje pedagoga szkolnego** (sporządza stosowną notatkę opisującą zachowanie uczniów i podjęte przez siebie działania).

Pedagog szkolny

7. **Podejmuje działania zgodnie ze swoim kompetencjami**, w sytuacji gdy interwencje wychowawcy nie przyniosły pozytywnego skutku.

VI. Postępowanie w sytuacji posiadania przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły (ostre narzędzia np. nóż, żyletka, kastet, broń palna, materiały wybuchowe i pirotechniczne, substancje żrące, itp.)

Postępowanie w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk

Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego

Pracownik szkoły

Administracja i obsługa

1. **Nakłania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu lub substancji przypominającej narkotyk.**
2. **Odbiera uczniowi niebezpieczny przedmiot lub substancję i przekazuje je do depozytu pedagogowi szkolnemu lub dyrektorowi szkoły.**
3. **Jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu lub substancji zabronionej, informuje go o obowiązku oddania ich do depozytu i o konsekwencjach niewykonania polecenia.**
4. **Powiadamia o incydencie dyrekcję szkoły.**
5. **Sporządza krótką notatkę o incydencie dla potrzeb pedagoga szkolnego.**

Pracownik pedagogiczny

6. **Nakłania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu lub substancji przypominającej narkotyk.**
7. **Odbiera uczniowi niebezpieczny przedmiot lub substancję i przekazuje je do depozytu pedagogowi szkolnemu lub dyrektorowi szkoły.**
8. **Jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu lub substancji zabronionej, informuje go o obowiązku oddania go do depozytu i o konsekwencjach niewykonania polecenia.**
9. **Powiadamia o incydencie dyrekcję szkoły.**
10. **Nauczyciel w obecności wychowawcy, dyrekcji lub pedagoga szkolnego (lub innego pracownika szkoły) **żąda**, aby uczeń:**
 - przekazał mu niebezpieczny przedmiot lub podejrzaną substancję,
 - pokazał zawartość torby, plecaka, kieszeni ubrania, itp.
11. **Jeżeli uczeń nadal odmawia wykonania tych czynności, nauczyciel ponownie informuje go o konsekwencjach takiego zachowania (powiadomienie policji).**
12. **Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie przeszukać odzieży ani torby ucznia – jest to czynność zastrzeżona dla policji.**
13. **Odbiera uczniowi niebezpieczny przedmiot lub substancję i przekazuje je do depozytu pedagogowi szkolnemu lub dyrektorowi szkoły.**
14. **Sporządza notatkę o zdarzeniu i przekazuje ją do dokumentacji pedagogowi szkolnemu, a wychowawcę informuje o całym zdarzeniu.**

Wychowawca

15. **Przeprowadza rozmowę z uczniem** (w razie jego nieobecności działania te podejmuje pedagog szkolny, relacjonując je później wychowawcy) informując go, że poważnie naruszył obowiązujące zasady i bezpieczeństwo w szkole oraz o dalszym toku postępowania.
16. **Wzywa do szkoły rodziców sprawcy zdarzenia.**
17. **Informuje pedagoga szkolnego o zaistniałym zdarzeniu, poczynionych ustaleniach i podjętych działaniach.**
18. **Sporządza notatkę opisującą przebieg zdarzenia i podjęte działania, przekazuje ją pedagogowi szkolnemu**
19. **Prowadzi spotkanie z udziałem pedagoga, sprawcy zdarzenia i jego rodziców:**
 - informuje o **objęciu ucznia wzmoczoną opieką i nadzorem**,
 - jeżeli zachodzi taka potrzeba **proponuje w porozumieniu z pedagogiem szkolnym interwencję profilaktyczną – terapeutyczną**,
 - **nakłada na sprawcę karę przewidzianą w statucie szkoły.**
20. **Egzekwuje wykonanie podjętych postanowień i zgodnie z zaleceniem dyrektora obejmuje ucznia wzmoczoną opieką i nadzorem..**

Pedagog szkolny

21. **Ustala okoliczności** zdarzenia, weryfikuje uzyskane informacje.
22. **W przypadku poważnego wykroczenia** (np. posiadania przez ucznia broni palnej, urządzeń pirotechnicznych, materiałów wybuchowych, substancji żrących lub innych materiałów czy urządzeń zagrażających zdrowiu lub życiu czy też prawnie zakazanych):
 - obligatoryjnie **informuje pisemnie policję i/lub sąd** o zaistniałym fakcie,
 - **wszczyna procedury prawne** mające na celu wyciągnięcie konsekwencji wobec rodziców ucznia.
23. **Uczestniczy w spotkaniu wychowawcy z rodzicami i sprawcą** zdarzenia, ewentualnie również z przedstawicielami policji lub sądu (kurator sądowy).
24. **Obejmuje ucznia** specjalnym **nadzorem i opieką** zgodnie ze swoimi kompetencjami.
25. **Powiadamia kuratora** sądowego, gdy uczeń jest pod jego opieką.
26. W przypadku powtarzania się niebezpiecznych zachowań **zwołuje Komisję Wychowawczą**.

Dyrektor szkoły

27. **Monitoruje działania** podejmowane przez **pracowników** szkoły.
28. **Wymierza kary** statutowe.
29. **Uczestniczy w Komisji Wychowawczej**.
30. **Wzywa policję**, gdy uczeń mimo żądania odmawia oddania niebezpiecznego przedmiotu lub substancji przypominającej narkotyk i pokazania zawartości teczki. (policja podejmuje działania zgodnie ze swoimi uprawnieniami i procedurami).
31. **Reprezentuje szkołę** w kontaktach z instytucjami zewnętrznymi.

W przypadku odmowy oddania niebezpiecznego przedmiotu przez ucznia:

Pracownik szkoły

- gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia - natychmiast **powiadamia dyrekcję szkoły** i **podejmuje działania** zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa innym uczniom (odizolowanie dziecka z niebezpiecznym przedmiotem od innych uczniów, nadzór i opieka nad nim innego pracownika szkoły).

Dyrektor szkoły

1. **Powiadamia pedagoga szkolnego** i wraz z nim **podejmuje działania** mające na celu:
 - **ocenę sytuacji i stopnia zagrożenia osób i mienia** powierzonych jego opiece i nadzorowi,
 - **nakłonienie ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu lub podejrzanej substancji..**
2. **W przypadku oddania** dyrektorowi lub pedagogowi szkolnemu przez ucznia **niebezpiecznego przedmiotu:**
 - **przeprowadza z uczniem** wraz z pedagogiem szkolnym i wychowawcą **rozmowę wyjaśniającą**, w czasie której informuje ucznia o konsekwencjach jego czynu i zagrożeniach wynikających z nagannego zachowania zagrażającego zdrowiu i życiu,
 - **zaleca wychowawcy i pedagogowi szkolnemu objęcie ucznia wzmoczoną opieką i nadzorem** pedagogicznym,
 - **nakazuje nałożenie na ucznia przez wychowawcę konsekwencji za złamanie regulaminu szkolnego** zgodnie ze statutem szkoły.
3. **W przypadku dalszej odmowy oddania niebezpiecznego przedmiotu lub podejrzanej substancji**, których użycie może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia podejmuje działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa uczniom i pracownikom szkoły:

- zabezpiecza prawidłowe odizolowanie **dziecka z niebezpiecznym przedmiotem** od innych uczniów, poleca **nadzór i opiekę nad nim pedagoga szkolnego lub innego pracownika szkoły**,
- **wzywa rodziców ucznia do szkoły w trybie natychmiastowym**, informując ich o procedurach postępowania szkoły, zagrożeniach i konsekwencjach wynikających z czynu dziecka,
- **wzywa policję** w celu podjęcia przez jej przedstawicieli niezbędnych działań,
- **dba o prawidłową realizację procedur policji na terenie szkoły** (rewizja i odebranie niebezpiecznego przedmiotu lub podejrzanej substancji w obecności rodziców ucznia),
- **zaleca wychowawcy i pedagogowi szkolnemu objęcie ucznia wzmożoną opieką i nadzorem** pedagogicznym, oraz podjęcie działań zgodnie z obowiązującymi procedurami,
- **nakazuje nałożenie na ucznia przez wychowawcę konsekwencji za złamanie regulaminu szkolnego zgodnie ze statutem szkoły**,
- **monitoruje działania** podejmowane przez **pracowników** szkoły w sprawie ucznia.

Wychowawca

4. **Nakłada na ucznia karę** przewidzianą w statucie szkoły.
5. **Egzekwuje wykonanie** podjętych **postanowień** i zgodnie z zaleceniem dyrektora **obejmuje ucznia wzmożoną opieką i nadzorem**.

Pedagog szkolny

6. **Podejmuje** wraz z dyrektorem **działania mające na celu przekazanie przez ucznia niebezpiecznego przedmiotu**.
7. **Sprawuje** na polecenie dyrektora **nadzór i opiekę nad uczniem z niebezpiecznym przedmiotem do czasu podjęcia przez policję stosownych działań**.
8. **Obejmuje ucznia specjalnym nadzorem i opieką** psychologiczno – pedagogiczną i podejmuje w tym zakresie działania zgodnie ze swoimi kompetencjami.
9. **Powiadamia kuratora sądowego**, gdy uczeń jest pod jego opieką.
10. W przypadku powtarzania się niebezpiecznych zachowań **zwołuje Komisję Wychowawczą**.

Uwaga:

Zgodnie z przepisami „Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w Polsce **karalne jest**:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych,
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających,
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia lub nakłanianie do użycia,
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wyżej wymienionych zachowań jest czynem karnym w rozumieniu przepisów „Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich”, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat.

W każdym przypadku popełnienia czynu karnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat szkoła zawiadomia policję lub sąd rodzinny.

VII. Postępowanie w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie

karteczek, agresja fizyczna, zabranie lub zniszczenie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły, itp.)

Pracownik szkoły, osoba poszkodowana

1. **Powiadamia wychowawcę ucznia, pedagoga szkolnego i dyrekcję szkoły** o czynie ucznia naruszającym jego nietykalność osobistą.
2. **Przekazuje pedagogowi szkolnemu notatkę** informującą o okolicznościach i charakterze czynu.

Wychowawca

3. **Przeprowadza rozmowę z poszkodowanym pracownikiem szkoły, a następnie uczniem, sprawcą zdarzenia i ewentualnymi świadkami zajścia**, celem ustalenia przyczyn i wyjaśnienia okoliczności zdarzenia.
4. **Przeprowadza rozmowę indywidualną ze sprawcą zdarzenia**, informuje go o poważnym naruszeniu obowiązujących zasad i o dalszym toku postępowania.
5. **Wzywa do szkoły rodziców sprawcy** zdarzenia.
6. **Informuje** dyrektora szkoły o zaistniałym zdarzeniu, poczynionych ustaleniach i podjętych działaniach.
7. **Sporządza notatkę** opisującą przebieg zdarzenia i podjęte działania, **przekazuje ją pedagogowi szkolnemu**
8. **Prowadzi spotkanie** z udziałem dyrektora szkoły, pedagoga, osoby poszkodowanej, sprawcy czynu i jego rodziców:
 - **w porozumieniu z dyrektorem szkoły nakłada na sprawcę karę** przewidzianą w statucie szkoły,
 - w przypadku, gdy agresja skierowana jest przeciwko drugiemu człowiekowi, **ustala** wraz z uczestnikami spotkania **formy zadośćuczynienia**,
 - w przypadku, gdy agresja skierowana jest na przedmioty, które w jej wyniku uległy zniszczeniu, wychowawca wraz z uczestnikami spotkania **ustala, w jaki sposób uczeń może naprawić (zminimalizować) efekty swojego działania.**
9. **Egzekwuje wykonanie podjętych postanowień.**

Pedagog szkolny

10. **Ustala okoliczności** zdarzenia, weryfikuje uzyskane informacje.
11. W przypadku poważnego wykroczenia **informuje pisemnie policję i/lub sąd** o zaistniałym zdarzeniu.
12. **Uczestniczy w spotkaniu dyrektora szkoły, osoby poszkodowanej, wychowawcy z rodzicami i sprawcą** zdarzenia, ewentualnie również z przedstawicielami policji.
13. **Obejmuje ucznia specjalnym nadzorem i opieką** zgodnie ze swoimi kompetencjami.
14. W przypadku powtarzania się nagannych zachowań **zwołuje Komisję Wychowawczą.**

Dyrektor szkoły

15. **Monitoruje działania** podejmowane przez **pracowników** szkoły.
16. **Wymierza kary** statutowe.
17. **Uczestniczy** w spotkaniu wychowawcy, pedagoga szkolnego, osoby poszkodowanej, sprawcy zdarzenia i jego rodziców oraz w **Komisji Wychowawczej.**
18. **Reprezentuje szkołę** w kontaktach z instytucjami zewnętrznymi.

VIII. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, pali papierosy, używa alkoholu lub innych środków w celu

wprowadzenia się w stan odurzenia (narkotyki, leki, środki odurzające, itp.), uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o zagrożeniu demoralizacją lub podejmuje działania zakazane prawem

Postępowanie w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia na terenie szkoły

Pracownik szkoły

1. **Przekazuje** uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. **Sporządza notatkę** zawierającą informacje o zachowaniu ucznia i **przekazuje ją** do dokumentacji **pedagogowi szkolnemu**.

Wychowawca

3. **Informuje** o fakcie **dyrektora szkoły**.
4. **Przeprowadza rozmowę** interwencyjno - wyjaśniającą **z uczniem** lub jeżeli zachodzi taka potrzeba również z innymi uczniami.
5. **Wzywa do szkoły rodziców** (prawnych opiekunów) **ucznia**.
6. **Sporządza notatkę** opisującą ustalenia i podjęte działania, **przekazuje ją pedagogowi szkolnemu**.
7. **Prowadzi spotkanie** z udziałem pedagoga szkolnego, ucznia i jego rodziców:
 - **przekazuje rodzicom** uzyskaną informację,
 - **w przypadku potwierdzenia prawdziwości informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem,**
 - informuje o **objęciu ucznia wzmoczoną opieką i nadzorem na terenie szkoły,**
 - jeżeli zachodzi taka potrzeba **proponuje w porozumieniu z pedagogiem szkolnym interwencję profilaktyczno – terapeutyczną.**
8. **Egzekwuje wykonanie** podjętych **postanowień** i zgodnie z zaleceniem dyrektora **obejmuje ucznia wzmoczoną opieką i nadzorem**.
9. **Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się w szkole** informuje pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.

Pedagog szkolny

10. Podejmuje działania mające na celu **zweryfikowanie posiadanych informacji**:
 - **przeprowadza rozmowy z pracownikiem szkoły** będącym źródłem informacji (jeżeli jest taka możliwość próbuje dotrzeć do „pierwotnego źródła informacji”), **z uczniem** lub uczniami, których dotyczy problem, **z wychowawcą klasy**, który podjął działania interwencyjne.
11. **Uczestniczy w spotkaniu wychowawcy z rodzicami i uczniem**, ewentualnie również z przedstawicielami policji lub sądu (kurator sądowy).
12. **W toku interwencji profilaktycznej**, w zależności od rodzaju problemów proponuje rodzicom **specjalistyczne formy pomocy** i opieki nad dzieckiem, np. skierowanie ucznia do specjalistycznej placówki, udział w programie terapeutycznym, opiekę psychologiczną, psychiatryczną lub inną wskazaną w danej sytuacji.
13. Jeżeli zachodzi taka potrzeba **powiadamia kuratora sądowego**, gdy uczeń jest pod jego opieką.
14. **Obejmuje ucznia specjalnym nadzorem i opieką** zgodnie ze swoimi kompetencjami.
15. W przypadku powtarzania się niebezpiecznych zachowań **zwołuje Komisję Wychowawczą**.

16. **W przypadku, kiedy rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, w porozumieniu z dyrektorem szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny i/lub policję (specjalistę ds. nieletnich).**
17. Podobnie, w sytuacji **gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów**, w porozumieniu z dyrektorem szkoły **powiadamia sąd rodzinny i/lub policję**. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

Dyrektor szkoły

18. **Monitoruje działania** podejmowane przez **pracowników szkoły**.
19. **Uczestniczy w Komisji Wychowawczej**.
20. **Jeżeli zachodzi taka potrzeba wszczyną procedury prawne** mające na celu wyciągnięcie konsekwencji prawnych wobec rodziców ucznia, którzy zaniedbują swoje obowiązki.
21. **Powiadamia sąd rodzinny i/lub policję**.
22. **Reprezentuje szkołę** w kontaktach z instytucjami zewnętrznymi.

IX. Postępowanie w przypadku, gdy istnieje podejrzenie, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków

Pracownik szkoły

1. **Ocenia zagrożenia i podejmuje interwencję** zależnie od dokonanej oceny sytuacji:
 - **ocenia stan ucznia,**
 - **w razie konieczności** (podejrzenie, że uczeń jest pod wpływem alkoholu lub narkotyków) **odizolowuje ucznia od reszty klasy**, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego (zapewnia mu opiekę innego pracownika szkoły), **stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone życie i zdrowie ucznia, ani innych osób.**
 - **w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia ucznia zapewnienia opiekę pielęgniarki szkolnej**, a przypadku jej nieobecności, **jeżeli zachodzi taka potrzeba, udziela uczniowi pierwszej pomocy,**
 - **niezwłocznie przekazuje informację do sekretariatu i dyrektora szkoły.**
2. **Powiadamia** wychowawcę o zaistniałym zdarzeniu i podjętych działaniach.
3. **Sporządza notatkę** opisującą przebieg zdarzenia i podjęte działania, **przekazuje ją pedagogowi szkolnemu.**

Sekretarz szkoły

4. **W razie konieczności na polecenie dyrektora wzywa do szkoły:**
 - **pogotowie ratunkowe w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia ucznia,**
 - **rodziców ucznia w trybie natychmiastowym,** informując ich o procedurach postępowania szkoły.
5. Na polecenie dyrektora **informuje o zaistniałym fakcie i podjętych działaniach pedagoga szkolnego.**

Dyrektor szkoły

6. Wraz z pedagogiem szkolnym **podejmuje działania** mające na celu:
 - **ocenę sytuacji i stopnia zagrożenia osób** powierzonych jego opiece i nadzorowi.

7. **Zabezpiecza** prawidłowe **odizolowanie dziecka** podejrzanego o bycie pod wpływem alkoholu lub narkotyków **od innych uczniów, powierza nadzór i opiekę nad nim pielęgniarce szkolnej i pedagogowi szkolnemu** lub innemu pracownikowi szkoły.
8. W razie konieczności zaleca sekretarzowi szkoły:
 - **wezwanie pogotowia ratunkowego** w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia ewentualnie udzielenia pomocy medycznej w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia ucznia,
 - wezwanie **rodziców ucznia w trybie natychmiastowym**.
9. **Wzywa policję**, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu lub narkotyków odmawiają przyjęcia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób, w celu podjęcia przez jej przedstawicieli niezbędnych działań.
10. **Dbą o prawidłową realizację procedur policji** na terenie szkoły.
11. **Zaleca wychowawcy i pedagogowi szkolnemu objęcie ucznia wzmoczoną opieką i nadzorem** pedagogicznym, oraz podjęcie działań zgodnie z obowiązującymi procedurami.
12. **Nakazuje nałożenie na ucznia przez wychowawcę konsekwencji za złamanie regulaminu szkolnego** zgodnie ze statutem szkoły.
13. **Monitoruje działania** podejmowane przez **pracowników szkoły w sprawie ucznia**.
14. **Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły obligatoryjnie powiadamia o tym policję (specjalista ds. nieletnich) lub sąd rodzinny.**

Wychowawca

15. **Nakłada na ucznia karę** przewidzianą w statucie szkoły.
16. **Egzekwuje wykonanie** podjętych **postanowień** i zgodnie z zaleceniem dyrektora **obejmuje ucznia wzmoczoną opieką i nadzorem**.

Pedagog szkolny

17. **Podjmuje** wraz z dyrektorem **działania mające na celu ocenę sytuacji i stopnia zagrożenia osób**.
18. **Sprawuje** na polecenie dyrektora **nadzór i opiekę nad uczniem, który prawdopodobnie znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków do czasu podjęcia przez policję lub pogotowie ratunkowe stosownych działań**.
19. **Obejmuje ucznia specjalnym nadzorem i opieką** psychologiczno – pedagogiczną i podejmuje w tym zakresie działania zgodnie ze swoimi kompetencjami.
20. **Powiadamia kuratora sądowego**, gdy uczeń jest pod jego opieką.
21. W przypadku powtarzania się niebezpiecznych zachowań **zwołuje Komisję Wychowawczą**.
22. **Sporządza opinię o uczniu** do sądu rodzinnego.

X. Postępowanie w przypadku, gdy na terenie szkoły znaleziono substancję przypominającą wyglądem narkotyk

Pracownik szkoły

1. **Zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję** przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji.
2. W przypadku **gdy zgłoszenie o znalezisku przekazują uczniowie pracownikowi pedagogicznemu** (wychowawcy, nauczycielowi, pedagogowi), **próbując on** (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) **ustalić okoliczności zdarzenia** (do kogo znaleziona substancja należy).
3. O zaistniałym fakcie **informuje dyrektora szkoły**.
4. Po przyjeździe **policji niezwłocznie przekazuje jej zabezpieczoną substancję** oraz informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

5. **Sporządza notatkę** opisującą przebieg zdarzenia i podjęte działania, **przekazuje ją pedagogowi szkolnemu.**

Dyrektor szkoły

6. Informuje pedagoga szkolnego o zaistniałym fakcie i wraz z nim **podejmuje działania** mające na celu:
 - **ocenę sytuacji i stopnia zagrożenia osób** powierzonych jego opiece i nadzorowi.
7. **Wzywa policję** w celu przekazania zabezpieczonej substancji i wyjaśnienia okoliczności zdarzenia..
8. **Dbą o prawidłową realizację procedur policji** na terenie szkoły.
9. W sytuacji wykrycia sprawcy zdarzenia **zaleca wychowawcy i pedagogowi szkolnemu objęcie ucznia wzmoczoną opieką i nadzorem** pedagogicznym, oraz podjęcie działań zgodnie z obowiązującymi procedurami.
10. **Nakazuje nałożenie na ucznia przez wychowawcę konsekwencji za złamanie regulaminu szkolnego** zgodnie ze statutem szkoły.
11. **Monitoruje działania** podejmowane przez **pracowników szkoły w sprawie ucznia.**
12. **Jeżeli powtarzają się tego typu sytuacje, to dyrektor szkoły obligatoryjnie powiadamia o tym policję (specjalista ds. nieletnich) lub sąd rodzinny**

Pedagog szkolny

13. **Podejmuje** wraz z dyrektorem **działania** mające na celu **ocenę sytuacji i stopnia zagrożenia osób.**
14. **W sytuacji wykrycia sprawcy zdarzenia (ucznia, który przyniósł do szkoły narkotyki) obejmuje go specjalnym nadzorem i opieką** psychologiczno – pedagogiczną i podejmuje w tym zakresie działania zgodnie ze swoimi kompetencjami.
15. **Powiadamia kuratora sądowego**, gdy uczeń jest pod jego opieką.
16. W przypadku powtarzania się niebezpiecznych zachowań **zwołuje Komisję Wychowawczą i sporządza opinię o uczniu do sądu rodzinnego.**

Wychowawca

17. **W sytuacji wykrycia sprawcy zdarzenia wzywa do szkoły jego rodziców.**
18. **Prowadzi spotkanie** z udziałem pedagoga szkolnego, ucznia i jego rodziców:
 - **przekazuje rodzicom informację na temat zdarzenia,**
 - **zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem,**
 - **informuje o objęciu ucznia wzmoczoną opieką i nadzorem na terenie szkoły.**
19. Jeżeli zachodzi taka potrzeba **proponuje w porozumieniu z pedagogiem szkolnym interwencję profilaktyczno – terapeutyczną.**
20. **Nakłada na ucznia karę** przewidzianą w statucie szkoły.
21. **Egzekwuje wykonanie** podjętych **postanowień** i zgodnie z zaleceniem dyrektora **obejmuje ucznia wzmoczoną opieką i nadzorem.**

XI. Postępowanie w sytuacji podejrzanej nieobecności, ucieczek z lekcji, wagarów ucznia

Pracownik szkoły

1. **Pracownik administracji i obsługi przekazuje informację** dotyczącą podejrzanej nieobecności lub wagarów ucznia **wychowawcy klasy**.
2. **Nauczyciel stwierdzający fakt:**
 - **nieobecności** - dokumentuje to odpowiednim wpisem w dzienniku lekcyjnym,
 - **podejrzenia ucieczki z lekcji lub wagarów ucznia informuje o tym wychowawcę klasy i zaznacza w dzienniku nieobecność ucznia.**
3. **Sporządza notatkę** zawierającą informacje o zachowaniu ucznia i **przekazuje ją** do dokumentacji **pedagogowi szkolnemu**.

Wychowawca

Kwestie usprawiedliwiania nieobecności uczniów reguluje Statut szkoły

4. **Podjmuje działania mające na celu wyjaśnienie podejrzanej nieobecności ucznia i poprawę jego zachowania:**
 - **zawiadamia rodziców ucznia o w/w sytuacji** (dokumentuje to wpisem w dzienniku),
 - **przeprowadza rozmowę interwencyjną - wyjaśniającą z uczniem**, próbując ustalić powód nieobecności, wagarów/ucieczki z lekcji, motywuje ucznia do zmiany zachowania,
 - **nakłada na ucznia karę** przewidzianą w statucie szkoły.
5. **Sporządza notatkę** opisującą ustalenia i podjęte działania, **przekazuje ją pedagogowi szkolnemu**.
6. **Jeżeli ucieczka/ wagary powtórzą się wzywa do szkoły rodziców ucznia.**
7. **Prowadzi spotkanie z udziałem pedagoga szkolnego, ucznia i jego rodziców:**
 - **przekazuje rodzicom informacje o zachowaniu ich dziecka,**
 - **koordynuje ustalenie warunków współpracy i działań, jakie należy podjąć w celu wyeliminowania ucieczek/wagarów ucznia:**
 - zeszyt obecności ucznia w szkole – podpisy nauczycieli na każdej lekcji,
 - pisemne zobowiązanie rodzica do osobistej, cotygodniowej kontroli obecności dziecka w szkole (spotkanie rodzica z wychowawcą lub pedagogiem szkolnym).
 - **ustala warunki uzupełnienia powstałych w wyniku nieobecności braków wiedzy,**
 - **zobowiązuje ucznia do zaliczenia materiału i zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem,**
 - **informuje o objęciu ucznia wzmoczoną opieką i nadzorem na terenie szkoły,**
 - **nakłada na sprawcę karę** przewidzianą w statucie szkoły,
 - **jeżeli zachodzi taka potrzeba proponuje w porozumieniu z pedagogiem szkolnym interwencję profilaktyczną – terapeutyczną.**
8. **Informuje o zaistniałej sytuacji dyrektora szkoły.**
9. **Egzekwuje wykonanie podjętych postanowień i zgodnie z zaleceniem dyrektora obejmuje ucznia wzmoczoną opieką i nadzorem.**
10. **Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się w szkole informuje pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.**

Pedagog szkolny

11. Podejmuje działania mające na celu **zweryfikowanie posiadanych informacji**:

- **przeprowadza rozmowy z: pracownikiem szkoły** będącym źródłem informacji, **nauczycielami, uczniem** lub uczniami, których dotyczy problem, **wychowawcą klasy**, który podjął działania interwencyjne,
- analizuje dokumentację szkolną (dziennik lekcyjny).

12. **Uczestniczy w spotkaniu wychowawcy z rodzicami i uczniem**, ewentualnie również z przedstawicielami policji lub sądu (kurator sądowy).

13. Jeżeli zachodzi taka potrzeba **w toku interwencji profilaktycznej**, w zależności od rodzaju problemów proponuje rodzicom **specjalistyczne formy pomocy** i opieki nad dzieckiem, np. skierowanie ucznia do specjalistycznej placówki, udział w programie terapeutycznym, opiekę psychologiczną, psychiatryczną lub inną wskazaną w danej sytuacji.

14. Jeżeli zachodzi taka potrzeba **powiadamia kuratora sądowego**, gdy uczeń jest pod jego opieką.

15. **Obejmuje ucznia** specjalnym **nadzorem i opieką** zgodnie ze swoimi kompetencjami w celu wyeliminowania negatywnego zachowania ucznia.

16. W przypadku powtarzania się nagannych zachowań (dalsze ucieczki i wagary) **zwołuje Komisję Wychowawczą**.

17. **W przypadku, kiedy rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nadal opuszcza bez usprawiedliwienia lekcje lub rodzice „kryją” jego naganne zachowanie usprawiedliwiając nieobecności**, w porozumieniu z dyrektorem szkoły pisemnie **powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny i/lub policję (specjalistę ds. nieletnich)**.

18. Podobnie, w sytuacji **gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów**, w porozumieniu z dyrektorem szkoły **powiadamia sąd rodzinny i/lub policję**. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

Dyrektor szkoły

19. **Monitoruje działania** podejmowane przez **pracowników szkoły**.

20. **Uczestniczy w Komisji Wychowawczej**.

21. **Jeżeli zachodzi taka potrzeba wszczyna procedury prawne** mające na celu wyciągnięcie konsekwencji prawnych wobec rodziców ucznia, którzy zaniedbują swoje obowiązki.

22. **Powiadamia sąd rodzinny i/lub policję**.

23. **Reprezentuje szkołę** w kontaktach z instytucjami zewnętrznymi

XII. Postępowanie w sytuacji wypadku w szkole lub na terenie szkoły.

Pracownik szkoły

1. **Ocenia zagrożenia i podejmuje interwencję:**

- **ocenia stan osoby poszkodowanej**, w razie możliwości **zapewnienia opieki pielęgniarstwa szkolnej**, a przypadku jej nieobecności **udziela uczniowi poszkodowanemu pierwszej pomocy** w (jeżeli takiej wymaga) w zależności od potrzeb (np. unieruchomienie kończyny, założenie opaski uciskowej, sztuczne oddychanie, położenie w pozycji bezpiecznej),
- **przekazuje informację o zdarzeniu do sekretariatu i dyrektora szkoły**,
- **zapewnia opiekę nad poszkodowanym do momentu przyjazdu karetki pogotowia lub rodziców poszkodowanego ucznia**.

2. **Przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z uczestnikami i świadkami zajścia**.

3. **W sytuacji celowego działania osób, które doprowadziły do wypadku (naruszenie Regulaminu szkoły, przepisów BHP) ma obowiązek poinformowania:**

- **wychowawcy i dyrektora szkoły, jeżeli prawdopodobną winę ponosi uczeń lub uczniowie** (w przypadku nieobecności dyrektora informuje pedagoga szkolnego) i dyrektora szkoły, jeżeli **prawdopodobną winę ponosi osoba dorosła (pracownik szkoły, rodzic, osoba trzecia).**
4. **Sporządza notatki** opisujące przebieg zdarzenia i podjęte działania, **przekazuje je** pedagogowi szkolnemu i Szkolnemu Inspektorowi Pracy.

Sekretarz szkoły

5. **W razie konieczności wzywa pogotowie ratunkowe** o czym niezwłocznie informuje rodziców poszkodowanego.

Wychowawca

6. **Przeprowadza rozmowę z uczestnikami i świadkami zdarzenia, celem ustalenia przyczyn** i wyjaśnienia okoliczności (w razie jego nieobecności działania te podejmuje pedagog szkolny, informując o nich później wychowawcę).
7. **W przypadku potwierdzenia agresywnego zachowania ucznia**, które stało się przyczyną wypadku **obowiązuje postępowanie w oparciu o Procedurę I.**

Dyrektor szkoły

8. **Prowadzi postępowanie zgodnie z wytycznymi Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 31.12.2002 r.** w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach
9. **Gdy istnieje podejrzenie, że winę za wypadek ponosi osoba dorosła:**
- **w przypadku pracownika szkoły obowiązuje dodatkowo postępowanie w oparciu o Procedurę II,**
 - **w przypadku udziału osób spoza szkoły zawiadamia policję.**

Szkolny Inspektor Pracy

10. **Podejmuje działania zgodnie ze swoimi kompetencjami.**

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję.

O obowiązujących procedurach szkoła informuje rodziców na spotkaniach z rodzicami.

Powyższe procedury są dostępne w pokoju nauczycielskim, bibliotece szkolnej, a także na stronie internetowej szkoły